

**Justh Zsigmond Városi Könyvtár
Fenntarthatósági Terv**

**Orosháza
2010.**

T a r t a l o m

Bevezető		
HelyzETFelmérés		
I.	Környezettudatos menedzsment és tervezés	
I./A	A környezeti menedzsment eszközök	
	Fenntarthatósági-oktatási felelős és munkacsoport kijelölése	
	A Fenntarthatósági Terv összeállítása és aktualizálása	
	Környezetvédelmi Program felülvizsgálata, a megvalósítás dokumentálása	
	A könyvtár rendszeres környezeti teljesítményértékelésének bevezetése	
	A fenntarthatósággal kapcsolatos tudásmegosztások	
	A fenntarthatósággal kapcsolatos adatok közzététele	
I./B	A fenntartható fejlődést szolgáló tervezési eljárások	
	A környezetvédelmi szempontból előnyösebb termékek előnyben részesítése	
	Az energia – és vízhasználat csökkentése	
	Hulladékgazdálkodás	
	A veszélyes hulladék kezelése	
	Beszerezések	
II.	A fenntartható fejlődést szolgáló megvalósítás és fenntartás	
II./B	Jó környezeti és egészségi állapot megőrzése	
	A gépkocsihasználat csökkentésér	
II./C	Társadalmi felelősségvállalás	
	Gépkocsihasználat helyett a tömegközlekedé, a gyalogos közlekedés és a kerékpáros közlekedés preferálása	
	A használóknak nyújtott szolgáltatások	

Bevezetés

Az orosházi Justh Zsigmond Városi Könyvtár az Orosházi Kistérség legnagyobb nyilvános települési könyvtáraként, meghatározó szerepet tölt be a Orosházi Kistérség, valamint Orosháza város dokumentum- és információellátásában, a korszerű és hatékony információkereső-technikák elsajátításának támogatásában, a kulturális örökség értékeinek közvetítésében, a művelődés, a szórakozás, az élethosszig tartó tanulás, valamint a szabadidő hasznos és kultúrált eltöltésének támogatásában.

A 936 m² alapterületű intézmény, 100.000 db-ot meghaladó állománnyal, megfelelően felszerelt infrastruktúrával és eszközparkkal, integrált könyvtári rendszerrel, vezetékes és vezeték nélküli internet kapcsolattal áll a használói rendelkezésére.

Az intézmény működése és szolgáltatásai révén felelős a dolgozókért, könyvtár szolgáltatásait igénybe vevő használókért, az együttműködő partnerekért, tágabb értelemben pedig a társadalmi és környezeti folyamatok működésének befolyásolásáért.

A jogi szabályozás betartásán túl, az orosházi Justh Zsigmond Városi Könyvtárban a fenntartható fejlődést biztosító fejlesztések hozzájárulnak az intézmény versenyképességéhez, javítják a munkakörülményeket, az intézménynek a partnereivel való kapcsolatát, és végül, de nem utolsósorban csökkentik az egészségügyi és biztonsági kockázatokat is.

Fenntarthatónak tekinthetjük azt a fejlesztést, amely az elkövetkező idők generációinak érdekeit és életminőségének védelmét, annak javítását szem előtt tartva, figyelembe veszi a természeti és társadalmi erőforrásokat, ezen belül a humán tőkét is.

A fenntarthatóság érdekében az orosházi Justh Zsigmond Városi könyvtár, mint felelős gazdálkodó szervezet – összhangban az európai uniós elvekkel és Magyarország Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégiával – nagy figyelmet fordít a környezettudatos intézményi működés kialakítására, annak fenntartására és folyamatos javítására.

A fenntarthatósági terv irányelveket tartalmaz, melyek alapján az intézmény környezetvédelmi programját kidolgozza, végrehajtja és folyamatosan ellenőrzi.

Helyzetfelmérés 2010

Fenntarthatósági indikátorok

Vízfelhasználás

	2009-ben összesen:	100,4 m ³	132.035,- Ft
	Átlagos havi: 2010		

Villamosenergia-felhasználás

	2009-ben összesen	20.325 m ³	716.992,-
	Átlagos havi: 2010		

Távhőenergia felhasználás

	2009-ben	10.749 m ³	1.255.736,- Ft
	Átlagos havi		

Üvegházhatású anyagok kibocsátásának mértéke

	(CO ₂ e)[t/év]	
	nincs	

Ártalmatlanításra kerülő hulladék mértéke

	Ártalmatlanításra kerülő hulladék [t] / összes hulladék mennyisége [t]	

A kistérségben élők foglalkoztatásának mértéke

	10 fő orosházi	10 fő
--	----------------	-------

I. Környezettudatos menedzsment és tervezés

Annak érdekében, hogy az intézmény működése környezettudatos és költséghatékony legyen, az orosházi Justh Zsigmond Városi Könyvtár elkötelezett a fenntarthatósági szempontok figyelembevételére.

Lehetőségeihez mérten erőfeszítéseket tesz a környezeti erőforrások felhasználásának csökkentésére, eszközbeszerzései, szolgáltatásainak alakítása során mérlegeli a fenntarthatósági szempontokat is.

A könyvtár saját munkatársait és partnereit is ösztönzi a környezettudatos magatartásra és lehetőségeihez mérten igyekszik biztosítani ennek feltételeit.

I/A Környezeti menedzsment eszközei

Fenntarthatósági-oktatási felelős és munkacsoport kijelölése a munkatársak közül

Fenntarthatósági Felelős

Megállapodás alapján, az intézmény igazgatója bízta meg.

Feladata a fenntarthatósági munkacsoport irányítása. Felelős a megállapodásban rögzített feladatok végrehajtásáért, és a fenntarthatósági munkacsoport irányításáért és az oktatások lebonyolításáért.

Fenntarthatósági Munkacsoport

Tagjait a könyvtár igazgatója bízta meg, önkéntesen dolgoznak. Ötleteikkel és javaslataikkal segítik a fenntarthatósági felelős munkáját.

A fenntarthatósági munkacsoport feladatköre:

Az intézmény fenntarthatósági programjának kidolgozása.

A dolgozók tájékoztatása.

Környezetvédelmi oktatások lebonyolítása.

Belső audit lefolytatása.

Konkrét javaslatok összeállítása a könyvtár igazgató számára

A Fenntarthatósági Terv összeállítása és aktualizálása

A Justh Zsigmond Városi Könyvtárban működő, önkéntesekből álló munkacsoport a 2010. február végéig összeállítja és megvitatja a Justh Zsigmond Városi Könyvtár Fenntarthatósági Tervét, amit elfogadásra 2010. év elején a könyvtár igazgató elé terjeszt.

Amennyiben a Fenntarthatósági Tervben módosítást kell végrehajtani, úgy azt a Fenntarthatósági Munkacsoport benyújtja a könyvtár igazgatójának.

A környezetvédelmi program felülvizsgálata és megvalósításának dokumentálása

A Justh Zsigmond Városi Könyvtárban létrejövő Fenntarthatósági Munkacsoport kidolgozza a Justh Zsigmond Városi Könyvtár Fenntarthatósági Programját, amit a könyvtár igazgató és a munkatársak elé terjeszt megvitatásra. A fenntarthatósági Program megvalósulásának figyelemmel kísérése, a mutatók felülvizsgálata.

A Justh Zsigmond Városi Könyvtárban, a rendszeres környezeti teljesítményértékelés bevezetése

A **fenntarthatósági felelős** korrdinálásával ennek a Fenntarthatósági Terv részelemeinek pontosításával 2011. február 28-ig fenntarthatósági értékelési táblát dolgoz ki., amely alapja lesz az éves fenntarthatósági értékelésnek és jelentésnek. A munkacsoport az éves fenntarthatósági jelentését telső ízben 2010. év második negyedévében tárgyalja meg. Minden azt követő év első felében a Justh Zsigmond Városi Könyvtár fenntarthatósági munkacsoportja ajánlásait a könyvtár igazgatója a munkatársakkal egyöütt megvitatja, értékeli, és az ajánlásokat figyelembe veszi az intézmény költségvetésének elfogadásakor. A könyvtár igazgatója ösztönzi a munkatársakat, hogy munkájuk során vegyék figyelembe a Justh Zsigmond Városi Könyvtár Fenntarthatósági Programját.

A fenntarthatósággal kapcsolatos tudásmegosztás

A Justh Zsigmond Városi Könyvtár Fenntarthatósági Munkacsoportja felelős a programok lebonyolításáért, valamint a monitoringért. A programokat a fenntarthatósági felelős koordinálja és összesíti. A tudásmegosztási programokat a Fenntarthatósági Munkacsoport dokumentálja, oktatási jegyzőkönyvvel és jelenléti ívvel igazolja a részvételeket.

Fenntarthatósággal kapcsolatos adatok közzététele

A Justh Zsigmond Városi Könyvtár a Fenntarthatósági Tervének fenntarthatósági értékelési tábláját 2010 április 30-ig ellenőrzi, a fenntarthatósági táblában szereplő adatszerű jellemzőket évente ellenőrzi, és az éves fenntarthatósági értékelést minden évben blogján közzéteszi.

A könyvtár arculatában, stratégiájában, üzeneteiben megjeleníti a környezettudatos szempontokat.

A termék és szolgáltatásfejlesztés előzetes, fenntarthatóság-szemponútú elemzése és az eredmények figyelembevétele.

A Justh Zsigmond Városi Könyvtár szolgáltatásai, szervezett programjai, valamint képzései-kodlohogozása s, kiadványai megjelentetésében figyelembe veszi jelen Fenntarthatósági Terv szempontjait.

A fenntarthatósági Munkacsoport új szolgáltatások esetén biztosítja a jelen Fenntarthatósági Terv szempontjait előzetesen érvényesítését, és ellenőrizni fogja a szempontok betartását.

I/B A Fenntartható fejlődést szolgáló tervezési eljárások

A környezetvédelmi szempontból előnyösebb termék preferálása

A Justh Zsigmond Városi Könyvtár épületének működtetése és a pályázati projekt megvalósítása során igyekszik a kombinált, valamint az anyaga és energiatakarékos irodatechnikai irodatechnika készülékek beszerzésére és alkalmazására. Ennek megfelelően a szélyi számítógépek, monitorok, nyomtatók, lapolvasók, faxok, másológépek, projektporok beszerzésekor az energiafogyasztás fontos szempont lesz a jövőben, és vizsgálatra kerül a kétoldalas nyomtatás, az újrapapír hasznosíthatóságát. szempontjait is.

Az energia- és vízfelhasználás csökkentése

A Justh Zsigmond Városi könyvtár a jövőben törekedni fog arra, hogy éves energia- és vízfelhasználását folyamatosan csökkentse. Ennek megfelelően ösztönzi dolgozóit a környezettudatos magatartás fokozott betartására. Lehetőségeihez mérten a könyvtár olyan eszközöket alkalmaz, amelyek energia és víztakarásokat.

Az energiatakarékosság, illetve a csökkentés egyértelműsítését nehezíti a helyet, hogy a Justh Zsigmond Városi Könyvtár nem rendelkezik önálló épülettel és az energiafelhasználát mérő

eszköz nincs a nevéen.

Az önkormányzat 2009. május 15-én készített egy felmérést – könyvtár energetikai felhasználásáról és ennek alapján a Petőfi Művelődési Központ a felhasználás arányában továbbszámolja a Justh Zsigmond Városi Könyvtár részére a fogyasztást. Így igazából nagyon nehéz, illetve követhetetlen mérni azt, hogy a Justh Zsigmond Városi Könyvtár hogyan és milyen mértékben tudja csökkenteni az energiafelhasználást.

Hulladékgyaldkodás

A Justh Zsigmond Városi Könyvtár a hulladékgyaldkodás terén is a hasznosításra átradtott hulladék mennyiségének növelésére törekszik., illetve az összes keletkezett hulladék mennyiségének csökkentésére. Az intézmény területén felméri annak lehetőségét, hogy milyen módon valósítható meg a hulladékok szelektív gyűjtése. Ennek érdekében papír és hulladék-kímélő adatkezelési technológiaát preferál.zeletz hulladékát

A veszélyes hulladék kezelése

A számítógépes alkatrészek, a vegyszerek és egyéb veszélyes hulladékok elszállításának szabályozását a törvény szerint ki kell dolgozni. Jelenleg az állományból kivont számítógépes alkatrészek és egyén elektronikus hulladék a könyvtár régi raktárában kerül tárolásra. A fénymásolópatronokat szerződés alapján a fénymásolót karbantartó cég szállítja el.

Beszerzések

A Justh Zsigmond Városi Könyvtár beszerzései során igyekszik előnyben részesíteni a környezeti menedzsment rendszerrel rendelkező, illetve a helyi beszállítókat.

II. A fenntartható fejlődést szolgáló szolgáló megvalósítás és fenntartás

II./B Jó környezeti és egészségi állapot megőrzése

Gépkocsihasználat csökkentése és a közlekedés csökkentése.

A Justh Zsigmond Városi könyvtár nem rendelkezik saját gépkocsival, így ezen a területen nincs tennivalója. A kistérségi ellátás keretében törénő könyverk kiszállítása esetében törekszik, arra, hogy a szálltást összekösse más utazásokkla, illetve ha van rá lehetőség a szállítást úgy tervezi, amikor a településről valaki egyébként is jönne be Orosházára. A Justh Zsigmond Városi Könyvtár törekszik az utazások számának csökkentésére is. Amennyiben lehetséges, patnereikkel való kommunikációban előnyben részesíti az on-line kommunikációt. Email, Skype, stb.

Az egészségmegőrző munkahelyi feltételek javítása érdekében betarja a a jogszabályi előírásokat.

A Justh Zsigmond Városi Könyvtár a munkahelyek berendezésekor törekszik a jogszabályok betartására, melynek érvényesülését az éves fenntarthatósági terv értékelésében rendszeresen összegzi és értékeli.

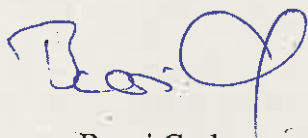
II./C Társadalmi felelősségvállalás

A Justh Zsigmond Városi Könyvtár a gépkocsi-használat helyett a tömegközlekedés, illetve a kerékpáros és gyalogos közlekedést preferálja., és erre ösztönzi dolgozóit. Akerékpárosok számára megfelelő tárolóhelyet biztosít és ösztönzi a kerékpáros akciókon való részvételt . A kerékpárral közlekedők részére az épületben öltöző és zuhanyzó áll a rendelkezésre.

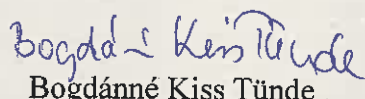
A használóknak nyújtott szolgáltatások

A Justh Zsigmond Városi Könyvtár törekszik arra, hogy minél több on-line elérésű sz szolgáltatással tegye lehetővé a használók számára a könyvtár igénybevételét, ezzel is csökkentve a közlekedés és papír költséget. E-maile értesítőt küld levelezés és a programjaira szóló papír alapú meghívó helyett, és elektronikusan vagy telefonon intézi a könyvtárközi kölcsönzést is. Lehetőséget biztosít a civil szervezetk számára a környezetvédelmével kapcsolatos programok plakátjainak és szóralapjainak elhelyezésére.

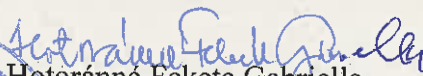
Orosháza, 2010. február 28.

Buzai Csaba
Fenntarthatósági Munkacsoport
vezetője

Bogdáné Kiss Tünde
Fenntarthatósági Munkacsoport
tagja

Hótoráné Fekete Gabriella
könyvtárigazgató